

Vi skal blande os i både kirkelivet, skolelivet og samfundslivet

Grundtvigsk Forum er måske den eneste forening i Danmark, der gerne vil blande sig i "det hele". Dette engagement afspejler sig, ifølge formand Kirsten Andersen, i året, der gik, og vanskeliggør samtidig at sigtet bliver tydeligt

TEKST: KIRSTEN M. ANDERSEN, LEKTOR V. UC SYD OG FORMAND FOR GRUNDTVIGSK FORUM

"Vor tids Grundtvig". Medierne flød over med mindeord over Kim Larsen. Han satte melodi og bramfri poesi til det almindelige liv og de fællesskaber, vi lever sammen i. Solidaritetens og fri-tænkerens stemme, lige leveringsdygtig i musik til fest og dans, længselsfulde drømme og protest, var på en gang rebel og traditionalist. Han slog til lyd for en brysk frisindet anstændighed. I en blanding af højskolesang, salmer og slagere sang han om tro, håb og kærlighed. Larsens ord og refræn er gået i sproget. *Rabalderstræde, Vi er dem de andre ikke må lege med, Som et strejf af en dråbe fik vi lov til at håbe, Forklædt som voksen, Når nu min verden bliver kold og forladt, Blijf båt, Hvad gør vi nu lille du? Susan himmelblå, Køb bananer, Øst for Vesterled.*

Den skriftlige beretning skal ikke være en nekrolog over Kim Larsen, men en anledning til at indfange denne udbredte fornemmelse af folkelig samklang mellem Larsen og Grundtvig. I hver sin tid skabte de poesi og musik af den slags, der skaber energi og forbindelse på tværs af generationer, livssituationer, professioner, tro og politiske holdninger. Samme sangbårne poetiske energi kan gøre solidaritet og

frihed i samfundets forskellige fællesskaber både mærkbar og virkelig, og oven i købet skabe kærlighed til det land, vi bor i, og den klode, vi skal leve på sammen med andre folk og dele med andre arter. En fælles puls, at kærlighed og oplysning ikke kan skilles ad, hverken politisk eller åndeligt.

ÆNDRING AF FORMÅLSFORMULERING

På årsmødet fremlægger styrelsen en ændring af formålet for Grundtvigsk Forum med justeringer i den brede formålsformulering, som foreningen fik i 2004. På årsmødet i Vartov for to år siden blev formålet diskuteret i grupper. Noterne herfra viste et helt gennemgående ønske om at beholde det brede formål. Flere ønskede en betoning af åndsfrihed og en sans for et samfund med større mangfoldighed. Arbejdet i styrelsen med formålet har ligeledes vist en enighed om at gøre de grundtvigske tanker gældende i både kirke, skole, kultur og samfund. Det formål, som vi lægger frem, tænker i det dobbelte spor af menneskeliv og kristendom, det folkelige og det kirkelige. Det vægter at arbejde for åndsfrihed i samfundet, vekselvirkning mellem kirke og folk, og medvirke til et samfund, som kan rumme forskellighed, holdningsmæssigt, politisk og religiøst, og som vi samtidig hver især kan være forpligtet på.

Ungdomspolitikere holder "statsministerens åbningstale" i Grundtvigsk Forums telt på folkemødet på Bornholm 2018, fra venstre: Anne Skau Styrihave (RU), Lasse Haugaard (DSU), Louise Theilade Thomsen (VU), Kasper Brink Mose (SFU),

Fotos: Heiner Lützen Ank

Ind i mellem kan man godt gribes af den tanke, at vi skal passe på ikke at brede vores aktiviteter i Grundtvigsk Forum så meget ud, at vi ikke rigtig bliver tydelige. På den anden side er det nødvendigt, at vi forsøger at gabe over og blande os både i skole-, samfunds- og kirkelivet. I de fællesskaber husker vi sammen mere, bedre og i længere tid det, der ellers ville gå hurtigere i glemmebogen. I Styrelsen og på Vartov kræver det samarbejde og lige dele engagement og fokusering.

IDEER STRØMMER IND I OG UD AF VARTOV

Engagement og samarbejde udfoldes både i kredsenes arbejde og på Vartov. Det har været et år med stor aktivitet. Vartov er et åbent sted, der gerne inviterer indenfor. Det mærker vi, der er medlemmer, men det gør også mange andre, som kommer i huset. I år er der taget hul på den tredje sæson af "Københavns Forsamlingshus". En betegnelse for en serie af skarpe morgenforedrag om vor tids mest presserende spørgsmål, der sættes til debat over en stærk kop morgenkaffe. "Det lange lys" med alternative åbningstaler, kort før Folketingets åbning i oktober, fyraftenssang, sangaftener, kulturnat, morgensang og maratonsang, litteratur-, fortælleaftner og samtalesaloner er med til at præge året i Vartov og gøre det til et levende kulturhus midt i København. Det er en opfyldelse af Grundtvigsk Forums formål, og det spændende er, hvordan ideer til arrangementer gennem årene er blevet til i samarbejde.

Den genkendelighed, der ligger i gentagelsen, er med til at skabe både fællesskab og netværk. Fyraf-

tenssang, maratonsang og samtalesaloner kan nemt kopieres alle mulige andre steder. Både i vores egne kredse og i alle dem, Grundtvigsk Forum har en vis familielighed med. Mands minde-foredragene er nye hvert år. I år præget af Jens Smærup Sørensen, der henover fem aftener med sit eget liv som prisme fortalte den fælles historie om forandringen fra et landbrugssamfund til et grasserende forbrugssamfund. Det er blevet til en særdeles læseværdig bog med titlen *Jens*. Foredragene er blevet optaget, og de vil inden for en overskuelig fremtid kunne hentes ned på telefon eller computer fra Grundtvigsk Forums nye hjemmeside. Og så er der kommet folkedans på Vartov i den store sal. En gruppe unge musikere kontaktede akademileder Ingrid Ank og spurgte, om der var rum til dans. De fornyer de gamle toner musikalsk og samler en stor gruppe unge. I samarbejde med Testrup Højskole blev der holdt Højskolesang for de mindste. Annoncering via sociale medier og vupti, en sal fuld af forældre, der synger, og små børn på gulvet, der lytter, kravler eller danser på de usikre ben. På samme vis er de sociale medier vor tids hastige medium, der bringer bud fra skærm til skærm og fra mund til mund. Under fejringen af Copenhagen Pride bragte det bud og samlede mange til fællessang i Vartovs gård.

AKADEMI

Grundtvig-Akademiet samarbejder ud af huset med de teologiske uddannelser i København og Aarhus, Højskolernes Hus, Grundtvig Selskabet, Grundtvig Centeret m.fl., og er desuden involveret i initiativet til en forening for Åndsfrihed og andre netværk. Indadtil står akademiet for en række tilbagevenden-

de korte foredrag til nybegyndere i at læse og forstå Grundtvig. I et samarbejde med Bibelselskabet og Dansk Forfatterforening har Grundtvig-Akademiet afholdt to intensive forløb: Bibelskole for forfattere. Indadtil er Akademiet desuden involveret i styrelsens udvalgsarbejde.

FOLKEMØDER

Grundtvigsk Forum har senest bidraget til Ungdommens Folkemøde med en samtale med udgangspunkt i samtalekortene: *Er du sikker?* Og henover sommeren været til folkemøde på Bornholm og til kulturmødet på Mors. På Bornholm samarbejder Grundtvigsk Forum med Kristeligt Dagblad, Efterskoleforeningen, Friskoleforeningen, Rhetor, Folkeoplysningsforbundet FORA, FDF og Grænsforeningen. Debat, fortælling og fællessang præger "Grundtvigs telt". Der blev afholdt kirkepolitisk topmøde, skolen blev debatteret under overskriften: *Fra Pisa til Firenzetesten*. På Mors bliver

» **Ind i mellem kan man godt gribes af den tanke, at vi skal passe på ikke at brede vores aktiviteter i Grundtvigsk Forum så meget ud, at vi ikke rigtig bliver tydelige. På den anden side er det nødvendigt, at vi forsøger at gabe over og blande os både i skole-, samfunds- og kirkelivet**

vores bidrag til i et samarbejde mellem sekretariatet, Karen Bjerre Madsen (medlem af styrelsen) og de lokale kredse på Mors. I stort og småt er samarbejde omdrejningspunkt for at komme ud med sang, fortælling og samfundsengagement.

FORVENTNINGER FRA MEDLEMSKREDSENE

For tredje år i træk inviterede vi til medlemsmøde. De foregående år var i hhv. Brande og Aalborg, i marts blev det afholdt på Skærum Mølle. Mødet var åbent for alle medlemmer af kredse i det nordvestjyske. De to forrige år var vi færre, fordi vi kun havde inviteret to fra hver kreds. Målet med møderne er ikke at lave et miniårsmøde eller en foredragsaften, men at have mulighed for at tale sammen. Det giver altid stof til eftertanke at få kendskab til de aktiviteter, forventninger og problemer, der er lokalt i vores forening. I år har to kredse nedlagt sig selv. I Grundtvigsk Forum for Jerslev og omegn har

det ikke været muligt at finde en formand efter Børge Arntzen og nok bestyrelsesmedlemmer. I det andet tilfælde er det Grundtvigsk Forum i Horsens, der nedlægges pga. stram økonomi, få stillede op til bestyrelsen, og menighedsråd og sognehuset står for de foredrag, som Grundtvigsk Forum tidligere tog sig af. Arbejdet i kredsene er altafgørende. Derfor er det nødvendigt at finde ud af, hvordan sekretariat og kredse kan støtte hinanden med det praktiske og med at forny sig. I Grundtvigsk Forum har vi samtidig en stadig medlemstilgang. På hvert eneste møde i forretningsudvalget får vi forelagt en liste med navne. Typisk med en tre-otte navne.

GENNEMTÆNKNING AF ORGANISATIONEN

Samarbejde er ligeledes tråden i styrelsens arbejde. Ud over de tre hovedudvalg: Kirke-, Skole-, Kultur- og Samfundspolitisk udvalg og kontaktudvalget til Sydslesvig, nedsatte vi i det forløbne år et organisationsudvalg, der fik til opgave at udvikle opgavede-

ling mellem styrelse og sekretariatet i Vartov og komme med forslag til en medlemspolitik med det mål at gøre Grundtvigsk Forum mere strategisk og handlekraftig. Det skorter ikke på engagement og ideer hverken i styrelse, sekretariat, akademi, medlemskredse og hos de mange samarbejdspartnere, som Grundtvigsk Forum har. Behovet for en udvikling af organiseringen er på den måde udtryk for et luksusproblem. Vi er igennem den første etape, idet vi har været i gang med at afdække styrker og svagheder i den organisering, vi har, og afprøve modeller på tegnebrættet for, hvordan vi med fordel kan gøre det bedre.

Forandringerne skal tjene til, at vi bliver bedre i stand til at blande os. Fx er Skolepolitisk udvalg så småt i gang med at udvikle et kursus om de grundtvigske skoletanker. Vi vil også gerne igen kunne tilbyde noget til menighedsrådsmedlemmer, så forståelsen af et aktuelt grundtvigsk menigheds- og kirkesyn fornyes og omsættes i sognene. Udviklin-

gen af organisationen skal tjene til, at vi styrker det, vi allerede kommer godt afsted med. I det kommende år er det planen, at organisationsudvalget vil blive afløst af et udvalg, der skal komme med forslag til en medlemspolitik.

DEN RELEVANTE DÅBSSAMTALE

Kirkepolitisk udvalg har udgivet en bog: *Dåben klæder dig*. I forbindelse med udgivelsen i foråret blev der i samarbejde med Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter afholdt seminarer i både Aarhus og København. Bogen søger at udtrykke en relevant og reflekteret dåbsteologi i et hverdagsprog og ind i de spørgsmål, som forældrene har. Meningen er at styrke dåbssamtalen. Kirkeudvalget forestår sammen med Hasse Jørgensen, leder af initiativet *Kirken på landet*, en konference 12. november i Vartov. Desuden arbejdes der med, hvordan vi kan formidle folkekirkens kendetegn. Arbejdstitlen er: Den kølige kirke.

SIKKERHED OG BESØG FRA RUSLAND

Kultur- og Samfundspolitisk udvalg har i et samarbejde mellem Anna Kolind (medlem af styrelsen) og sekretariatet produceret endnu et sæt samtalekort: *Er du sikker?* Samtalekort er efterspurgt i mange sammenhænge, og der bliver afholdt samtaleledage rundt i landet, både i Grundtvigsk Forums kredse og i andre foreninger, på skoler og arbejdspladser. I efteråret 2018 får udvalget desuden igen besøg fra Rusland. Russiske skolefolk fra Moskvaområdet bliver introduceret til den danske grundskoletradition med folkeskoler og friskoler, og får indblik i, hvordan lærerne på én gang danner og kvalificerer og tænker teori og praksis sammen.

DER ER BRUG FOR DE GRUNDTVIGSKE SKOLETANKER

På skoleområdet bakkede Grundtvigsk Forum igen op om højskoleforeningens initiativ: *Lærermødet 2018* på Ryslinge Højskole. Vores workshop var et tilløbsstykke, og med en mindre gruppe havde vores skoleudvalg lejlighed til at generere ideer til et fremtidigt kursus for lærere: "Med Grundtvig i skole" I vinter afholdt vi i samarbejde med UC Syd en eftermiddagskonference: *Hvad blev der af skolen for livet, Grundtvig?* på læreruddannelsen i Haderslev med Alexander von Oettingen (medlem af styrelsen) som

ordstyrer og med deltagelse af lokale lærere, skoleledere og studerende. Skolereformen fra 2014 er på mange måder kollapsede. Folketinget har vedtaget både lempelser og justeret lovgivningen. Ministeren har iværksat forandringer, men kommunerne har myndigheden til at udmønte loven og flere af dem fortsætter en central detailstyring af skolerne. Der er stadig behov for, at de grundtvigske skoletanker har indflydelse i den aktuelle skoletænkning.

GRUNDTVIG I VERDEN

Nogle gange skal det kendte ses i det fremmede. I august holdt Det teologiske fakultet i København i samarbejde med Samford University, Alabama USA, en konference om Grundtvigs oplysningstanker. Deltagere og oplægsholdere kom fra hele verden. Perspektivrigt at lade tankerne lege ukendt med det kendte gennem de mange repræsentationer. I Dansk Kirketidendes septemhernummer og på hjemmesiden kan man læse interview med flere af deltagerne. Det kan anbefales. Grundtvigs tanker inspirerer til folkeforankring af oplysning og politiske fællesskaber. Mange havde kendskab til Vartov og gav spontant udtryk for den hjælpsomhed og gæstfrihed, de var blevet mødt med. Det var enestående for gruppen at mødes.

TAK

Økonomi er der igen styr på. Vi har indgået en aftale med firmaet Bent Kroghly om at varetage vores bogholderi.

Derfor afslutningsvis en stor tak til alle de engagerede medarbejdere på Vartov. I forvaltningen af bygningerne, udlejning og konferencer, ledelsen af sekretariat og akademi, den almindelige rengøring, den lækre mad, kommunikation og bibliotek. Alle er med til at understøtte foreningens arbejde, og at det er godt at gæste Vartov. ■

ÅRSMØDE I GRUNDTVIGSK FORUM

Den 26.-27. oktober afholder Grundtvigsk Forum årsmøde på Vartov/Borups Højskole i København. Her er foredrag v. redaktør Lea Korsgaard, generalforsamling, drøftelse af foreningens arbejde og fællessang. Og her offentliggøres det, hvem der modtager N.F.S. Grundtvigs Pris 2018